

Praktijknetwerk

Duurzaam Terreinbeheer:

op naar chemievrij terreinbeheer

provincie :: Utrecht

oaseo
drinkwater

HOOGHEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

wateronet

WATER SCHAP
Vallei&em

Achtergrond

Sinds december 2000 is de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) van kracht. Doel van de KRW is om te komen tot schoon water voor mens en natuur, en duurzaam watergebruik. Dit is “de goede toestand”, die in principe in 2015 bereikt moet zijn. Voor oppervlaktewater gaat het daarbij om de chemische en ecologische kwaliteit, voor grondwater om de chemische kwaliteit en de waterkwantiteit. De KRW stelt tot doel dat de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater niet achteruit mag gaan. Daarnaast moet er gestreefd worden naar vermindering van de zuiveringsinspanning voor de drinkwaterbereiding. Het gebruik van bestrijdingsmiddelen blijkt een belangrijk knelpunt te zijn voor het realiseren van deze doelen van de KRW.

Wat is het probleem?

De waterschappen, provincie en drinkwaterbedrijven constateren al jaren dat er (te) veel bestrijdingsmiddelen in grond- en oppervlaktewater zitten. De landbouw is de grootste verbruiker van chemische bestrijdingsmiddelen. De toepassing van chemische bestrijdingsmiddelen op verhardingen is maar een gering deel van het totale gebruik van deze middelen. Echter, de inzet van chemische onkruidbestrijdingsmiddelen op verharde terreinen veroorzaakt naar schatting maar liefst 50% van de emissie van deze middelen naar oppervlaktewater. De middelen spoelen rechtstreeks af van het verharde oppervlak en worden niet of nauwelijks afgebroken in het water. Hierdoor wordt bij oppervlaktewaterwinningen voor verschillende onkruidbestrijdingsmiddelen de drinkwaternorm regelmatig overschreden.

Wat is eraan te doen?

Veel waterschappen bestuderen al jaren met diverse sectoren hoe emissies in de landbouw en in stedelijk gebied kunnen worden teruggedrongen. Preventie heeft hierbij sterk de voorkeur boven saneren of het zoeken naar minder waterbezwaarlijke middelen. Belangrijk is daarom dat er aandacht komt voor het inzetten van chemievrije methoden van onkruidbestrijding, zoals het gebruik van een borstelmachine of de heetwatermethode. Deze methoden zijn al ontwikkeld en het duurzame effect ervan is al aangetoond, maar ze worden in de praktijk nog te weinig toegepast.

Wat is het Praktijknetwerk Duurzaam Terreinbeheer en waarom is het er?

Het Praktijknetwerk Duurzaam Terreinbeheer provincie Utrecht is in 2006 opgericht in samenwerking met Plant Research International (PRI, Wageningen UR) om de nadelige effecten van het gebruik van bestrijdingsmiddelen in openbare ruimten (zowel verhard als onverhard) van de provincie Utrecht terug te dringen. Dit kan door middel van het afwisselen van beheermethoden en door onkruidpreventie. Variatie in beheermethode is wat betreft kosten en milieubelasting een efficiënte manier om te voorkomen dat bepaalde onkruidsoorten resistent worden voor of zich aanpassen aan één specifieke beheermethode. Daarnaast kan ook door het slim inrichten van de openbare ruimte en de keuze voor bepaalde verhardingsmaterialen het gebruik van bestrijdingsmiddelen in openbare ruimten worden beperkt. Een ander doel van het netwerk is om kennisuitwisseling over duurzaam terreinbeheer te bevorderen.

Wat kunnen gemeenten doen?

We willen gemeenten vragen om zich in te zetten voor chemievrij beheer van de openbare ruimte. Met gemeenten die het beheer al chemievrij uitvoeren, willen we afspraken maken om dit zo te houden en samen te werken aan het oplossen van eventuele knelpunten. We doen hierbij een appél op de rol die gezamenlijke overheden en waterbedrijven hebben in het bereiken van de KRW-doelen en de voorbeeldfunctie die we hier gezamenlijk in kunnen vervullen. Als overheden uitdragen dat zij zonder chemische middelen hun terreinen willen beheren, wordt er een impuls gegeven aan het bedrijfsleven om alternatieve bestrijdingsmethoden verder te ontwikkelen. Hierdoor wordt mede invulling gegeven aan de taak die overheden hebben om duurzame innovaties te stimuleren. Alternatieve bestrijding kan op termijn hierdoor net zo kosteneffectief worden als chemische bestrijding.

De aanpak die wij als oppervlaktewater- en grondwaterbeheerders willen volgen is hieronder samengevat *:

- Uitvoeren van bronanalyses indien nodig
- Voorkeur voor preventieve (inrichtings-) maatregelen om onkruid en daarmee vervuiling te beperken
- Voorkeur voor emissie beperkende maatregelen
- Controle uit te oefenen op de handhaving en vergunningverlening

**Dit wordt ook door het Landelijk Bestuurlijk Overleg Water (het LBOW) onderschreven.*

Voor meer informatie over het Praktijknetwerk Duurzaam Terreinbeheer:

M.M. Riemens, Plant Research International (WUR): marleen.riemens@wur.nl, 0317-480499

H. van Rooijen, HDSR: rooijen.hjm@hdsr.nl, 030-6345775

M.Toussaint, Provincie Utrecht: merel.toussaint@provincie-Utrecht.nl, 030 – 258 3422

J. H. Rook, Waternet: job.rook@waternet.nl, 020-608 7564

W. Doorn, Waterschap Vallei & Eem: wdoorn@wve.nl, 033-4346227

M. Beuken, AGV: martine.beuken@waternet.nl, 020-6082541

